

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizetheti: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztesy P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstejn és Voglnerl (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudell Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyilattér sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY” 1873-iki évfolyamára.

N t. olvasóink kívánatainak eleget teendő, lapunkat már 1872 szeptember 1. óta egész nagy iven adjuk ki mindennap. Szerezünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebbé igyekszünk tenni lapunk valamennyi rovatait: főcikkeinket avatott tollú íróktól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép tárcákról (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes című valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását, s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztatásuk megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. é.
félévre 6 „ „ „
három hóra 3 „ „ „

A „KOLOZSV. KÖZLÖNY” szerkesztősége.

Pest, jan. 11-én.

(G.) A budgetvita előreláthatólag hosszabb időt fognak ezuttal igénybe venni, mint a legközelebbi költségvetés megvitatása alkalmával, s talán nem kevésbé éles alakot fognak ölteni, mint az 1870-ik évi költségvetés tárgyalásakor.

A helyzet, melyben jelenleg vagyunk, kétségkívül viharos. A pénzügyi bizottság jelentése nagy részben ugyanazon állapottal foglalja el, a melyen tavaly a pénzügyi bizottság ellenzéki kisebbsége állott. A jobboldalnak egyrésze fenntartás nélkül elfogadja a bizottság jelentését; egy másik tekintélyes része azonban erősen szándékosan küzdeni a korábbi költségvetésekben tekintetbe nem vett irány mellett. A baloldal, mely némi tekintetben pénzügyi elveinek diadalát látja a pénzügyi bizottság jelentésében, csak nagyon kevés részben fog ugyan külön kívánalmakkal fellépni, de annál hevesebben fogja megtámadni a Deákpartnak a multban követett politikáját, a mire a legélesebb fejtvert maga a pénzügyi bizottság deákparti többsége szolgáltatja. Ha ehhez még hozzáadjuk a jelenlegi állapot sajátosságát, melyben az eddig oly szorosán együtt tartó pártok kebelében külön-külön irányzatok kezdenek mind élesebben érvényesülni, azon jelenséget, hogy ennek folytán mindenki aggódva néz a jövő elé, előtűnik áll azon küzdés, melyen s a faktorok melyek közt a legközelebbi költségvetési vita lefolyni fog. S talán nem alaptalan azok reménye, kik azt hiszik, hogy ezen önmagában véve visszállapot fogja létrehozni a költségvetési vita amaz eredményét, melytől annyian remélünk egy jobb jövőt.

Az elemek forrnak; a jelen állapot tarthatatlanságáról mindenki meg van győződve; s e tarthatatlanságot leginkább jellemzi az, hogy az egymással teljesen rokonelvű és két ellenséges táborban helyet foglaló irányzatok mind

batalmasabban kezdenek az együtértartozás érzetének tudatára jutni.

Vajjon megértünk-e már arra, hogy elhagyva az események hatalmas logikája által rég tulszárnyalt álláspontokat, elútvén régmúlt idők álomképeit, nem a multa, hanem a jövőre való tekintettel igyekezzünk létrehozni összhangzó működést, s hogy a reformok nagy művének létesítésében nem a kényszerűségből elfoglalt helyzet parancsszava, hanem az ország jövő szükségait minden mellékletek nélkül szem előtt tartó meggyőződés különfélesége szerint csoportosuljunk?

E cél felé az első lépés megtörtént a Deákpart kebelében, midőn azon kérdés vetetvén fel, tanácsos-e megmaradnunk az eddig követett pénzügyi politika ösvényén? a párt tagjai saját önálló felfogásuk szerint fejezték ki meggyőződésüket.

E cél felé törekedett maga Ghyeczy ama nagy zajt csapott felszólalásában az országgyűlés kezdetén, melyben a közjogi álláspont eljítését hangsúlyozá s az elvi rokonság azon kisebb és nagyobb mérvét jellemzé, melylyel a balközép, a jobboldal és szélsőbal irányában viseltetik.

A felszólalás, mint a következmények megmutatták, időelötti volt.

Azon események azonban, melyek a Deákpart körében legutóbb felmerültek gyakorlati alakot adtak a kérdésnek, s ha a baloldal elég hazafias és őszintén lesz a haza érdekét többre becsülni saját, már amugy is kétes népszerűségénél, két kézzel megfogja ragadni az alkalmat, hogy ezen, a közjogi térről leisklított mozgalomhoz csatlakozván, a homogen elemek összeforrását segítse elő, a minek folytán létre jöhet az eddiginek romjain az egyedül alkotmányos és egyedül okszerű parlamentarizmus kialakulása.

De nemcsak a hazára, hanem közvetlenül a baloldalra nézve is kimondhatlan haszonjárna ily elhatározás. Az csak hiru önámítás, mely a baloldalt elhitette, hogy az általa elfoglalt alapon függetlenül követheti meggyőződését. A szélsőbaltól való félelem játszott minden elhatározásában a főszerepet, annyival is inkább, miután saját párthívei körében számosan voltak azok, kik féllábbal a szélsőbal területén állottak. Egy csapással megmenekülne ily elhatározás által a működést eddig folyton gátló lidércz nyomástól, s mert bizonyos az, hogy a jobboldal valamennyi színezett csoportja talán elvtársakra a közjogi harezot eljített baloldal sorában, kezdetét vehetné ama nagy munka, melyhez nem a közjogi harez által megszibbasztott, hanem a célszerűség és hasznosság különösen felfogott elvei alapján alakult pártok egymás meggyőződését tisztelő harca szükségeltetik.

Az igaz, hogy a nemzeti typos egy sajátos alakja végkép letűnnék a nyilvánosság teréről. A szélsőbal buból élő rokkantjai az új alakulás feletti hazafias bánatukban letűnnék a magyar parlament egéről s az országgyűlési pártok élő példát adnának a magyar ifjúságnak, hogy nem csupán és kizárólag a politika vagy is inkább ez legkevésbé, hanem tevékeny, erőteljes és a társadalom nagy feladatát megoldani törekvő nagy munka tartja fenn a nemzetet.

Pedig, hogy szükség van ily példára, mutatja az ifjú nemzedék aránytalanul nagy jogászsága, mely pártjaink tusájáról vévén mintaképet, más pályát alig ismer, vagy nem szeret.

Legujabb táviratok.

London, jan. 11. Oroszországnak Közép-Ázsiában tett hódítására vonatkozólag ezeket jegyzi meg a „Times”: Angolország addig fog tartózkodni a beavatkozásoktól, míg a szabatosan kijelölt határokat át nem lépnek; ellenesethen casus belli fogna beállni, minthogy Angolország el van határozva, Afghanistan függetlenségét megővni.

London, jan. 11. Napoleon holttestének felboncolása a halál okául a vérkeringés szünetelését tünteti ki, s ezt a beteg alkota általános minőségnek kell tulajdonítani. Bonaparte bibornokot Chislehurstba várják. Az angol királyné sajátkezü iratot és a pápa táviratot küldött Eugénia császárnéhez.

Bécs, jan. 11. Az „Oesterr. Corr.” úgy értesül, hogy ö Felségo parancsából Napoleonért 12 napi gyász fog felvétetni.

Berlin, jan. 11. A Sydow ellen megindított eljárás alkalmából 27 lelkész, köztük 7 berlini, az evangélikus tanszabadság javára nyilatkozatot tesznek közzé.

Miként neveljük gyermekeinket?

III.

A munka a testet erősíti, a lelket műveli!

Szoktassuk tehát gyermekeinket ideje korán munkára!

Ha annyira vittük, hogy gyermekeink e foglalkozásban, testi és leki erejökhez mért munkában gyönyörűt, szorakozást és örömet találjanak: vagyis ha azt, mit nekik tenni parancsolunk, szívesen és örömmel teszik: nem leszünk kénytelenek az oly számtalan családoknál előforduló kérdézősködések hallani: „ha megteszem mit kapok érte?” vagy: „mit adsz, ha jó leszek ma reggel?” és a variáció kedvéért: „ha nem adsz semmit, nem leszek jó és nem teszek neked semmit sem!” Azt hiszem nem kell ezen szomorú állítást példák illusztrálni! Alig van család — (előg sajnos, hogy ily általános nézetnek kell kifejezést adnunk) — hol ily catastrofik naponta elő nem fordulnának. És az eredmény, a következmények? Az életben találjuk a feleletet.

Ha már a gyermekek is többé kevésbé önzők, hogy nyertjenek általuk a világ, a társadalom becsületes, közhasznú polgárok?

Az értelemnek és lelki erejének öntudatában még nem lévő gyermek — miként ezt már egy helyen jeleztük — szoktással szivja be a rez megét, míg a már kifejtetknél az ész is sokat mozdít elő! — Azt szokt mondani: „makrancos, durcás, neveletlen gyermek nem születik a világra!” és e mondat okadatot valósága több figyelemre érdemes, mint milyenben az sok családnál részesül. Az anya neveli gyermekét! Ne mondjuk: „istenem! se apja, se anyja olyan rossz, rakoncátlan stb. stb!” — mert ha gyermekünk valóban ilyen, annak senki más mi magunk vagyunk okozói akár közvetlen — akár közvetett befolyásainkkal. Hiru önámítás az állítani, hogy az anya megtett mindent, a mit tehetett. De a gyermek vérében fekszik már az a rossz természet! Feltéve, — de meg nem engedve — hogy ez így van, miért nem lát megkezdettét erővel utána, hogy azt a bizonyos rossz természet megölje, kiirtsa?!

A szülő legyen elnéző. Mert hisz ha mi vétkezzünk — és ki lenne hibátlanul? — hogy követelhetnők gyermekeiktől, hogy azok a bűntől s esetleg az próbált hibától mentek legyenek?

Szoktassuk őket szigorú engedelmességre, és legyünk úgy a dicséret, kiüntetés, valamint a fenyegetés, dorgálás és büntetés alkalmazásában igazságosak, részrehajlatlanok. A tulságos dicséret a hiúság és nagyarávást ébreszt fel; míg a büntetés túlmértékben alkalmazása eltoppija a kedvet a munkára és az elmét a gondolkodásra.

Az anya ne legyen Saturnus, ki féktelen uralmával megremeztesse az egész kis családot, — de fellételeseleg szűkös, hogy tekintélyét se aldozza fel annyira, hogy gyermekei uralkodjanak felette.

Igyekezzék a szülő, gyermeke korlátlan bizalmát megnyerni. Ezt később általa bizo-

sítja magának, ha — anélkül, hogy méltóságán és tekintélyén csorbát ejtene — gyermekeinek értelemi fejlődése arányához — akarataik és cselekedeteikben többé-kevésbé szabadabb tért enged.

Boldog az oly szülő, melyhez a gyermek minden alkalommal bízalommal fordul! E boldogságot osztja maga a gyermek is!

Helyén találok itt megjegyezni, hogy a gyermek minden kívánságát teljesíteni ép oly helytelen, mint a mely alaptalan volna annak jogos kérését egyszerűen elutasítani, vagy éppen figyelemre sem méltatni!

Tanulja meg a gyermek kora ifjúságától a nélkülözést; s így ha nehezünkre is esik — csak a gyermek javát mőzdítjük elő, ha sok esetben annak legkedvesebb kívánságát is, (okkal, móddal) megtagadjuk. Ok nélkül azonban soha se tegyük ezt, vagyis legalább anélkül ne, míg a gyermeket meg nem győztük arról, hogy valamint minden, úgy ebbeli intézkedésünk is csak az ő boldogsága megállapítása végett történt.

Legyen a szülő következetes.

A mit egyszer jónak lenni mond, azt ne vessen el máskor mint roszt és viszont. Soha azonban ne hagyjuk a gyermeket győtrő bizonytalanságban; mert ez esetben vagy saját felfogása után jár, vagy elveszti a tisztelget és bizalmat szüleitől: minlköt esetben pedig ártottunk neki!

A szülő jól vigyázzon magára, nehogy gyermeke őt hazugságon érje.

Sok szülő, — midőn gyermeke hazudik — azt „naivnak” mondja és „okosnak” nevezi; pedig jobb volna megmondolnia azt, hogy e naivságnak és okosságnak vajmi keserű alapja van!

Vannak szülők, kik csak azért, hogy békétlenkedő gyermeküket lecsendesítsék és elhallgattassák, a hazugsághoz folyamodnak.

Ha a gyermek momentán bele is nyugszik az igaznak vett hamis feleletbe, később — és ez vajmi sok esetben történik — hasonló alkalommal rá jön, hogy szülői hazudtak neki s így — természetesen saját szüleitől kapja a hazugság szomorú mestersegének üzésén. A példa rá ragad a gyermekre s innen van azután, hogy a hazugság a gyermekek legelső hibája szokott lenni.

Ha a gyermek hozzánk kérdést intéz, ne hagyjuk azt soha felelet nélkül; mert hisz ezáltal tágul ismeretkőre, nemesedik a szíve és művelődik a lélek. Őri-keijünk azonban bármily esetben is a gyermeknek oly feleletet adni, mely határos lenne a valószínűtlenséggel, vagy plane: hazugsággal.

A gyermek figyelve tanul, — és ha elméje csak kevésbé is éles: idő előtt fogja már belátni, hogy szülői hazudtak neki. A szülők hazudtak! Azok: kik oly sok ízben bűnnek festették a hazugságot!

Tagadhatlan, hogy sok esetben olyast kérdez a gyermek, melyre felelni — legalább határozott feleletet adni — nem lehet, de nem is szabad. Ez esetben azonban mindig találhatunk oly kibuvó helyet, mely magában foglalhatja a feleletet is, de mely egyszersmind igaz felelet is lehet!

Csikváry Jákó.

Pest, 1873 jan. 9.

Kedves Barátom!

Jó régen volt az, midőn utóljára találkoztunk a gondolatok mezején, no de most legalább két fejjel és négy kéz-lábbal állok be — egy személyben a régi helyre. ... már tudni illik nema magam, hanem a híros „kétfejű pacirta” személyében, a kinek kétéjsége mellett még az a különös tulajdonsága is van, hogy ember, még pedig — kisasszony... egyszóval: „osuda!” — de hiszen ki ne hallott volna már róla még az olyan világ háta megő búj „provincziában” is, mint a tiétek?!

Képzelem mennyire irigylit most és sokszor a fővárosiak sorsát a „osudák” — ra éhes kíváncsiság, szinte halom a boldogtalan monologot; minő boldogok azok a fővárosiak, azoknak annyi sok mindenféle lehet látni, hallani, mezejüni a világ „legelső kötéltáncosától” a „kétfejű pacirtaig”, a mely — még elképzelni is sok! — önmagával vagy másokkal társalog különféle tárgyakról egy időben, kétéle haazon duettezik egyszerre önmagával és úgy járja a négy lábú polkát, hogy a két lábú virtuosus is tanulhatna tőle....

Bizony pedig van is mit irigyelni, azt csak az mondhatja meg a legjobban, a ki ma 12 órakor a vigardai pénztárnak ostromában részt vett. Czifinder, kesztyű, lezvező, oldalborda, tyukszem, tárcza, könyök, kékfoltok, haladókló tunikák és diledelő kontyerdők — ti cselekvő és szenvedő tanui a vigardai világhírdetésnek beszéljétek belyettem, a ki életben nem láttam nagyobb, czivakodóbb gyermekötmeget hosszú szakalós, férfiakból és homlokukon kurtára vágott hajú, „damákiból“. Felülről a kétágu lépésőn özönlött lefelé a szitkozódó áradat, alulról kétségbesetlen tuszkolta magát fel-felé a lihegő kíváncsiság, legalul a pénztárnál bankkóháboru foly és jaj a pénztárnokoknak, ha nem kell nekik róton a rabombizott pénzhalom, egy hitvány darab papírosért, melyen az áll, hogy „belépti jegy“ és ez már harmad napja van így.

De uram Isten, ha tudnák, hogy miért ez a tolódas, vesződés és pénzosztás.

Valami amerikai spekuláns felfogadott két néger leányt, felöltöztette egy derékba és huzta szoknyába úgy, hogy felül két lej négy ké, középea egy derék és alul négy láb lássék, a tőn utrakelt a nagy világba és felment egyenesen a pesti redoutba, hogy mutogassa a „jelenkor legnagyobb csudáját“.

Ilyen „csudát“ akarki csinálhat, úgy a mint elmondtam, Kolozváron is. Ez az egész; mert abból, hogy az oldalukon valahol össze vannak nyervezve vagy növe abból nemcsak nem látnak semmit, de a tőny élve zetét szívesen is atengedjük azoknak, a kik epejnek utána.

Ha pedig az összeforrás nem látható, pedig csakis a „csuda“: akkor a csudát nem a község látta, hanem Miss Millie Kristina, midőn az oknélkül bímés kódó tömeggel szemben állott.

(Ez a közhiedelem Pesten.)

Nó de ilyenek vagyunk mi, semmire sem vágyódnak annyira, mint a „csudákra“; még minden izunk tele van mesével, kísértetekkel, természetfeleli dolokkal és jobb szeretünk olyan dolgokkal foglalkozni, melyek abnormalitásokat, szörnyűségeket, bolondságot komélik. humberg, csudákat nyujtanak szellemi táplálékul, mint a melyek a természet szépségét, izaszágait, törvényeit tárják elénk, hogy a kökből okulni, javulni tanuljunk.

Az ördögös indus, a egyiptiai mágus, a néger szörnyűségeit jobban tetszik drági pénzért is, mint hasznos kísérletek, a szépségzeti gyakorlatok, az oktató felolások — így.

De aztán még paniszkodunk, hogy nincs pénz! Fapótra kellene azoknak, a kik oly dühvel szórják a pénzt, mint a redoutban látták, az kellene azoknak, nem pedig „csuda“! Bolondságokra, „csudákra“ van pénz az omlásig, csak arra nincs, a mire igazán kell.

Sokan háborozva toltak kifelé a termékből és szitlák a rendőrséget, hogy miért nem óvja a községet az ilyen humberg ellen, mely legfeljebb valami piczolás bódéba való látvány; hiszen az egész nem egyéb — mondák — mint két teljesen kifejtett test egy kicsit a féloldalon összenöve.

Tudhat a mi 19 ik századi emberek a tette volna, ha az alkotás keze azon embertől, a mely ép olyan teremtés, mint mi valami elisnyitő szörnyet csinált volna, — minden esetre fővárosi emberhez illő kíváncsiság. De még delikátabb ötlet az, hogy a város hajduja menjen házró házra és adjja tudtul azoknak, kiket „illet“, azt, hogy mikor eléggé szörnyű valami szörnyűség, hogy érdemes legyen a megnézésre.

Van azonban egy közérdekű oldala a dolognak, mely azt gondolom az elemzésre érdemes.

Minden néven nevezendő szörnyűségeket, szörnyűségeket, csudák és humbergok produkálását, közmívelődési, közgazdasági, és testképződési okokból, ideje lenne már egyszer védképen betiltani.

Csak nagy vonásokban említem meg, hogy mily káros hatással vannak az ily látványok a nagy közönség külföldben is babonával, balhittel, tudatlansággal telt lelkére, melyeket még inkább kikélele üzni e szent helyről, mint a szörnyűségeket barlangjává tenni mesterséges módon; aztán az emberiség követelményeivel semmiképp nem mérhet meg, hogy velünk rokon lények szerencsétlensége még azon embertelen bánásmóddal neheztessék, hogy lelketlen pénzszerelők és ingyenélők által a szerencsétlenek csudákként mutogatassanak; enyhíteni sorsukon a közrészvét támogató és engesztelő segédkezesével, ez lenne — emberi.

De továbbá a mi fajunk szép nemevankivalólag megáldva azon tulajdonsággal, mely szükség esetén a könyököt is kifurja — a kíváncsiság csintalan ösztöneivel. Épen a szép nem, melyet pedig én csak muzeumokban elragadó szobrok és bájos képek előtt szüretnek látni, hogy azokról vegyenek maguknak minát, es met, lelket, azon lények számára, a kiknek éltet adni magas hivatásuk; itt, a szópőszet, a kollem, az esmek és lángész templomában van nekik illő helyek, nem pedig a szörnyek kísértetes társaságában.

De vézül a mi a dolog közgazdasági oldalát illeti, mennyi drága javak, mennyi pénz onlik ki a szörnyűségeket, komédiák és lélekvesztő mutatványokra, melyeket akár a házi „buxában“, akár jólékony czelokra üdvösen tehetne értékesíteni?!

Éu, bár nevesse ki a „világ“, a dolgot ör-

desmesnek találom a megzondolásra. Hiszen úgy a hogy varyunk, valóságos csufot üzünk magunkból.

Ezr oldalon építjük az iskolákat, emeljük a szellem és testi építés hajlékait; más oldalon meg piacza nyílik a babonának, a csábításnak, a komédiának és palotákban mutogatjuk a szörnyeket. . . .

Építsünk már egyszer egy egész épületet a közmívelődésnek és a közérkölosödésnek és ne rontsuk le a egyik kezünkkel azt, a mit a másik felépít!

„Kis dolgok“ felett gondolkozni nem találják érdemesnek emberek, sőt ily munkát nevetésesnek tartanak. Am jó, én tehat azt állítom, hogy nincs „kis dolog a társadalom tényezői között, mindenik jelenség látszólagos, parányisága mellett azon hópehely ehel, mely lavinaszerű hatalommal omolhatik épületeinkre, az a szikra lehet, melyből a vulkán földrázó ereje támad és az a vízesépp, melyből a tenger végételensége lesz. Azért ne tekintsünk „kis dolgoknak“ semmit, hanem gondolkodva tegyünk!

Dr. Dobránszky.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik evi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)

Az államélet fejlődését békóba verni nem lehet, az államszervezetnek ép úgy mint más organismusnak természetes fejlődését vissza arani nem lehet, nem is szabad. Az államköltségek is egyik másik irányban növekedni fognak kétségtelenül ezután is kell, hogy bizonyos mértékig növekedjenek, ha az haladásiól az államéletet magát elzárni nem akarjuk.

Köz-mívelődési és közgazdasági érdekeink fejlesztése több kiadást igényel kétségtelenül, de azért, mert ezen irányban a költségek elő fognak állani, sőt lehetővé kell tenni, hogy azokra az ország az államháztartás egyensúlyának megzavarása nélkül minél többet áldozhasson és miután a már elvállalt terhek, a kiadások más ágazatai nagy igényeket fognak ezután is támasztani: ott a hol lehet föl g az ad ministrationális kiadásoknál, szűkebbre kell szorítani az évi szükségletet egyfelől nagyobb takarékossággal nagyobb szigorúsággal kezelni az előirányzat megállapítását és a beruházások terén most már egető szükség igényei kielégítve lévén, ovatosabban szabad már csak előrehaladni és egyelőre azok a lezárások és közvetlenül gyümölcsöző befektetésekre szorítkozni, a beruházások terén sem lehet borszalattal átépíteni bizonyos hitárokat, ezeket az ország anyagi ereje szabja meg.

Fokozatosabb fejlesztést, ovatosabb előrehaladást követel az ország pénzügyi helyzete a költségek ezen ágazatban is, másfelől azonban az adóreform nagy maradjól minél előbbi forrása bavelele által az a lo eger igazságos felosztása — egyenlősítése mellett az állam folyó jövedelmének fokozására kell törekedni és így helyreállítani az államháztartásban az egyensúlyt. — A be-étel források fokozatos természet szerű emelkedése nagyon örvendetes 1833-tól fogva is mégis a reades jövedelmek ezen természetes emelkedése, egymaga ma már nem elég kiadásaink felzésére, mert kiadásainkat annyira emeltek már, hogy államjövödelmeinknek fokozása nélkül a hiánynak költségtérveiseinkből kiküszöbölése nem fog megtörténni.

Ép ezért már ezen szempontnál fogva is kénytelen a bizottság i-meltem hangsúlyozni, hogy az adóreformok mielőbbi megkezdése immár halaszthatatlan, nem képzeltető államháztartásunk rendezése nélkül lehet. ellenné válik, hogy egy biztos, rendszeres, helyes a közgazdasági tekinetek szám-bavételével haladó pénzügyi politika vezesse lép-teinket: adóreform nélkül, ilyen pénzügyi politika állandósítása nem is képzeltető. Azon mélyen ható nagy befolyásnál fogva, melyet az adótörvények az ország összes köz- és magán viszonyaira, a földmívelés, ipar és kereskedés érdekeire az értékre magára, magán és közhitelre, az összes anyagi érdekekre gyakorolnak mindezen érdekek, melyek az állam fejlődésének életfeltételei sürgetőleg követelik a végleges, az állandó adórendszer megállapítását.

A helyzet, melyben pénzügyeink ma állanak, komoly ovatosságra int. Pénzügyi keelesünk első éveiben reades kiadásainkat reades jövedelmek fedezni bírták, s ha kiadásaink fokozásában lépést tartottunk volna, a jövedelmek emelkedésével, ha alkotmányos életünk legelső éveiben többek közt a kamatbiztosítások czimén oly nagy összegekkel nem kötöttük volna le az állam anyagi erejét oly nagy terhekkel, melyeket államháztartásunk ma érez csak igazán, a helyzet ma másként állana. Ma sem olyan az, hogy a felett kétségbeesni kellene. Nem olyan az, hogy gyökeres megjavításnak lehetősége fen nem állana, de nagyon elérkezett ideje, hogy — komolyan gondolkodjunk államháztartásunk rendezésének nagy munkájához. A mai helyzet áll mi minden jövedelmünk ma már 197.703.095 ft tesznek brutto, a mi 126 — 127 millió netto jövedelemnek felel meg. E jövedelmek élővil évro

szaporodnak, az adóreform keresztülvitele azoknak elentékeny fokozását fogja eredményezni. A nagy mérvben létesített, beruházások ezután fognak gyümölcsözni, valóban ha azon irányban haladunk, a melyet a bizottság mint jövőre egyedül helyeset kijelöl államháztartásunk rendezését biztosan eszközölni fogjuk, de ép e czélból a helyzet méltó okot szolgált arra, hogy a t. képviselő ház füzelembe vegye a fedezésnek azon módját, melyet a bizottság a reades deficitre nézve javaslatba hoz. Az állam reades kiadásai és bevételei között mutatkozó hiányt kölcsön által fedezni egész államháztartásunkra kiható legveszélyesebb következesek nélkül nem lehet.

Az ország közhitelének érdekei parancsolólag követelik, hogy az állam mindennapi reades szükségletei a közjövödelmekben teljes fedezetet találjanak. De ezt sürgetik a jövő tekintetei is.

A jelen nemzedék vállaira hárítani egyedül mindazon terheket, melyeknek gyümölcseit a jövő fozja élvezni, melyek a jövő érdekében tételnek, nem lehet a múltból örökségkép átszállott nagy terheket a jövő minden terhével együtt egyaránt oly kor nem hordozhat, mely az átalakulás, a minden irányban szervezkedés nagy munkájának közepette áll, és a melyek a múltól terheken kívül alig kapott valami, a mely ezért egyedül természetes erőire van utalva.

Teljes joggal veszi a nemzedék igénybe az ország hitelt azon kiadások fedezésére, a melyek, mint gyümölcsöző beruházások, kamatostól pótolják a jövedelmek szaporítása által az érettek elvállalt áldozatokat és ez által ellensúlyozzák a terheket, melyeket okoztak.

Joggal fedezhető oly kiadások adósság által, a melyek ma kiválóan a jövő érdekében, s főleg annak szerzendő előnyök kedvéért, az ország anyagi és szellemi jövőjének felvirágzására adhatnak ki.

De ép ezért, mert csak a kiadások a nemének fedezése történhetik helyesen kölcsön által, ovatossággal, nagy megfontással szabad ma már a költségek fedezésének e módjához folyamodni.

Ha teljesen indokolt a valóban nagy és hasznos gyümölcsöző beruházásoknak költségeit méltányos feltételek mellett vállalt kölcsönökkel előteremteni:

annyan nem szabad kölcsönből fedezni azon kiadásokat, melyek az állam folyó szükségletét képezik, az államszervezet funkcióinak minden irányban rendbentartására szükségesek.

(Folyt. köv.)

Külföldi hírek.

Páris, jan. 10. A bonapartista bizottmány, Napoleon halála alkalmából, Eugenia exosaszárnó részéről manifestu not színdékozik kibocsátani. Mit mondják, Napoleon politikai végrendeletet hagyott hátra.

London, jan. 10. Napoleon haláláról a következő további részletek közöltetnek: A osaszárnó és az összes házi személyzet körülállta a osaszár halálát érzat, ki az utolsó pillanatokban ismét eszméletéhez tért, és kétszer s őlt a osaszárnóhoz. A halál fájdal nélkül következett be, és így igen heves eszméletlen kívüli pillanatnak tulajdonították. A bonczolás alkalmasint ma tételik meg.

Rouher, Fleury és több más híveket mára várják. A holt test egyelőre a Mária-egyházba tételik, s a diszravatál is ott fog felállítatni.

Róma, jan. 10. A kamarárai ülésében Maszari Napoleon haláláról szólván, ezeket mondá: Úry hiszi, helyen lévő fájdlmát fejezni ki egy oly férfi halála fölött, ki Olaszország függetlensége körül oly nagy érdemeket szerzett. Lanza miniszterelnök osztja ezen érzelmeiket, és ezt mondja: Egész Olaszország nagy fájdalommal veendi ezen halálhírt. Olaszország nem feledheti, mennyivel tartozik Napoleonnak, ki mind tanácsosul, mind fegyverrel oly hatalmasan közreműködött Olaszország függetlenségének és egységének megalapítására. (Helyeslés)

London, jan. 10. A királynő és a koronaherceg részvét-táviratokat küldöttek Chislehurstba. Az angol lapok hi elgő nekrológokat közölnek. A holt test egyelőre a Mária egyházba tételik. A családtagokat mára várják.

A „Gazetta de Franc“nak a cataloniai határról 4-ről kelt tudósításai szerint Don Alphonzo de Bourbon mult szombaton belépett Cataloniába. — Saballó carlista főnök alatt 7000 ember áll, különbözőép felfegyverkezve, Olot közelében. A fölkelők katonai műveletei legközelebb nagy erőlyvel fognak újra megkezdetni.

A minisztertanács Madridban 5-én elhatározá a Navaraban és a Bask tartományokban lévő csapatok főparancsnokságával Moriones tábornokot megbízni. Ez utóbbi a kormány rendelkezésére álló összes segélyeszkö-öket felhasználandja a hadsereg s az önkéntesek felszerelése és az önkénteseknek több tartományokban való mozgósítása végett.

A belügyminiszter utasított, hogy egy javaslatot szerkesszen a közrend megőrzését illetőleg, mely tustént hatályba fogna lépni a zavargások megszüntetésére végett. A miniszterium később számot fog adni a cortesgyülésnek eljárás módjáról.

New-York, jan. 9. Fishnek egy deoz. 29-ről kelt s Madridba Sicleshez intézett jegyzéke élénken sajnálja, hogy Spanyolországnak a cubai rabszolgaság megszüntetésére irányzott kísérlete nem sikerült, és azt hangsúlyozza, hogy — tekintve a jelenlegi viszonyokat — az Unió kormányára növe nehéz dolog, a semlegességet fenntartani.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 13-án.

— **T. olvasóinkkal tudatjuk, hogy a január 7-ke után beérkező előfizetőknek csak jan. 15-től kezdve szolgálhatunk lappal elfogvón a fölős példányok; a szerfelett érdekes „Bánffy Dénes“ korrajzot, majd csak akkor folytatjuk, hogy mindenki megkaphassa e vonzó olvasmányt.**

— **Figyelmeztetés. T. polgártársainkkal sietünk tudatni, hogy lapunk november 1-e óta legutányosabb árban vesz fel bármily alakban hirdetések; s ha kíváncsiak, a fogalmazásról is gondoskodik a „Kolozsvári Közlöny“ kiadó-hivatala.**

— **A képviselőház jan. 11.** megkezdte a szünetidő utáni üléseseit. Az első ülés csak előkészítő vála, melyen a naprendelt előző tárgyakon kívül csak a legközelebb elintézendő tárgyak so rendje lön megállapítva. Országos ülés előtt a ház osztályainak előkeiből alakult központi bizottság vette tárgyalás alá a telepítvényesekre vonatkozó törvényjavaslat függőben hagyott szakaszait, s azokat elintéztvén, legközelebb a ház elé fozja terjeszteti.

— **A Dráva mellől** a következőket írják a „P. N.“-nak; Valami forr oda át a Drávan túl, s azért nem lesz felesleges a kormány figyelmét a hangulat felügyelésére felhívnom. A Drávan túl mintegy 12 falu s mezőváros lakosai bírnak a Drávan innen Sz. ut Mihályi hegyen szőlőbr okokat. A somogyi Dráva vidéki magyarság között elterjedt hír, hogy a tulsó parti birtokosok s lakosság között egy szeresán vagy rácz járt egy levéllel, felhíván a horvátországi lakosokat, k nek a somogyi megyei szent-m hályi sző öhegyben birtokuk van, hogy pincéikből minden boraikat s értékeket a Drávan átvigyék, mert a tavasszal valami történik. És mint a mi népünk beszéli, a horvátok a felhívásnak szót fogadtak, s az itt levő pincéikből mindent, mit lehetett, elszállítottak. Mennyi igaz e dolozban, arról személyesen nem győződhettem meg, de a hangulatot híven jelemzi.

— **Jégsport.** Az egész mult heti lanya s luoskos időre tegnap erős hideg köszöntött be a korcsolyázók nagy-öröme, kik a keményen fagyott sötét téri tóra mulatozni ki sietek. A hölgyek sem hiányoztak, sőt többen valának, mint eddig. A zuromlás fák, a csipős szél, nem riasztá el a jégsportistá a szép nemet. A sima és jól gondozott jég, a katona zenekar kedvelt darabjai, a fris és egészséges vig kedély: a tegnapi korcsolyázást is valódi filitalkori kedveléssé változtatták. A jégsportistái is mindinkább lábra kap a toilet-ben való versenygés, mert a résztvevő hölgyek az időhez mért öltözetre is nagy gondot kezdenek fordítani. Jegyzéük fel azon hölgykorszorú egyes tagjainak neveit, kik a kedélyes mulatozásban oly örömmel, annyira elragadtatással vesznek részt: ifj. gr. Eszterházi Cecil, Fehér Róza, Gyarmathi L., Filep I., Csiky Teréz, Stein Gáborné, Gámán Zs.-né, a két Simai nővér, Korbuly Ida és Belházy Ada stb. Az udvariasság után ne feledjük a férfiakat és ha nem számláljuk el neveiket is, legalább mondjunk róluk annyit, hogy sokan voltak, s majdnem mind jól korcsolyáztak, porsze a gyakori eséseket sem lehet elfeledni, melyek néha csak arra valók, hogy a hölgyek derültségét fokozzák. A korcsolyázó egylet gondosságára mutat az, hogy a tó hátsó része, hol a jég gyenge, gerendákkal záratott el. Néző közönség nagy számmal volt jelen. A korcsolyázó egylet működését mint látszik szép siker koronázta, koronázta is mind végig.

— **A városi képviselőhusz bizottsága** egy szorbaton d. u. tartott ülésben vette át a 40-es bizottságnak a városi szervezést illetőleg készített munkálatait, azt a miniszteriumi leirat szerint módosítandó.

— **A horvátországi kormány** vezetését a „P. Napló“ és a „P. L.“ együttes tudósítása szerint, és pedig horvát miniszteri minőségben, természetesen az országgyűlés felhatalmazása alapján, közelebbről egy nem horvát államférfi fogna átvenni. Együttal a magyar-horvát regnicolaris deputatio munkálatai egyidőre megszakszaktatnának. Tekintve a horvát pártok siralmas állapotát, igen szükségesnek látszik a horvát közigazgatás élére egy minden tekintetben kifogástalan, ha nem is horvát személyiséget állítani, ki kívül áll a pártok fondorlatain és semleges minden irányban.

— **A Pichler-Ruzitskaféle** társaszenoestélyek csütörtökönként a látogatott közönséget gyűjtönek az Európa szálloda e célra kibérelt termibe; hol a vendégek a classikai zene által nyuj-

tott művelőkben részesülnek. A mult csüförtöki ze-
neestélyről közelebről részletesebben fogunk írni.

— **Alarczos bál** a jelen farsang folyá-
ban — értesülésünk szerint — a redouban csak
kétő lesz; mindenket a jótékony négyelet rendezi.
A kolozsvári közönség a különben is szent cé-
lokra rendezett bálaktól már csak azért sem von-
ha ja meg pártolását, mert a korábban annyira szo-
kásos kedves, kedélyes szép redouti alarczos bá-
loknek ezek az utolsó monikájai. Első alarczos bál.
A jótékony Nő-egylet javára Kolozsvárt, 1873. ja-
nuárius 16-án a városi redout-teremben nagy
alarczos bál rendeztetik. A bál alatt Pongrácz is-
mert zenekara játszik. A czukrázatról és étteremről
a bérőli intézkedett a tisztelt közönség kényelmére.
Belépti díj 1 frt., karzati számozott jegy 1 frt.,
nyitott karzatra 40 kr. Jegyeket válthatni Orbán és
Tauffer J. urak c ukrázataiban és nagy kávéház-
ban; a bál estvéjén a pénztárnál. Kezdeté 9
órákor.

— **Az unió. collegium** theologusai teg-
napelőtt, szombaton este kedélyes házi táncvigal-
mat rögtönöztek.

— **Közgyűlés.** A polgári társalkodó ren-
des közgyűlése tegnap d. u. folyt le. A tagok szép
számmal voltak jelen. Alelnök Bogdán István egy
szép beszéddel üdvözölte s nyitotta meg a közgyű-
lést. Erre a mult évi rendes és a rendkívüli köz-
gyűlésekről felvett jegyzőkönyvek olvastattak fel;
a választmányi gyűlések jegyzőkönyvei is elődat-
tak, de az azokban tárgyalt ügyök végeldöntése a
közgyűlésre hagyatott. Előterjesztett a társalkodó
évi költségvetése; ez alkalomból el lett határozva,
hogy a társalkodó jövő helyiségűl minél szebb és
czélszerűbb szállás fogadtassék ki. Alelnök, (mi-
után egy választmányi gyűlés Szarvady K.-t választ-
otta könyvtárnoknak) jelenti, hogy Szarvady ur a
közbizalomnak meg nem felelhetvén, indokolt le-
mondását benyújtja, maga helyett ajánlja könyvtár-
nokul ifj. Ákantz József egyetemi polgárt, kit a
közgyűlés közfelkiáltás után meg is választott. Erre
a társalkodó többi tisztviselőinek megválasztására
került a sor, mire a titkos szavazás végett alelnök
a közgyűlést rövid időre felülreszítte. A szavazás
eredménye: alelnök: Ákantz János; alelnök:
Bogdán István; pénztárnok: Magyar Mihály;
könyvtárnok: ifjabb Ákantz József; jegyző:
Zatler Mihály; gazda: Kole Izrael; választmányi ta-
gok, megmaradtak: Lugosi József, Biró János,
Olasz Karoly, Galgoczi K., Tamási János és Vikol
János, választottak pedig újból: László József,
Dörgő László, Ferenczi Miklós, Mújai János, Mol-
nar Sándor, Popini Nándor; póttagok: Antkó
János, Bulbuk Manó, Duha Tivadar, Pétrán János.
A közgyűlés az elnököt megjelenező szétosztott.

— **Zet alakáról** f. hó 9-ről írják nekünk:
Ott a 385 mindennapi iskolaköteles közül (leszá-
mitva az 55 részint beteget, részint tompa elmű
vagy végleges szegényt) 300 rendszeresen jár fel
a neptanodába. Nagyszerű tanoda van tervben
1873-ban, a főosztályok számára 4 terem, 1 muze-
um; lányok számára 2 tan- és 1 munk-terem, a hol
öltönytiszta és varrás fogtanitást, kielégítő fa- és
zöldéskeláról is van gondoskodva. Csakis öröm-
mel jelezhető derék székely népnök nevelése
ügyében. a. t.

— **A caroussel** Pesten február 20-ka kö-
rül csakugyan létrejön. Az érd keltség igen nagy
s már eddig vagy 40 urlovas s 10 delnő igérkezett
a részvételre. A mi legfőbb, sikerült gr. Török ez-
redes közreműködését is megyneni, ki a napokban
Pesten volt, hogy a program összeállításában részt
vegyen. A gyakorlatok jan. 15-ke körül már meg-
kezdettek a lovardában. Így írja a „V. V. L.“

— **Városunkban** az 1873-ik évi had-
kötelezettek kedden d. e. huznak sorsot a tanács-
háznál.

— **Mult évi december hó végével**
a bustyaházai m. kir. államtávirai állomás vegle-
gesen megszüntetett, ennél fogva a nevezett hely-
ről kiinduló és oda irányzott sargonyók ezentul az
ottani vasut üzleti táv. állomás által fognak kezel-
tetni.

— **Tűzoltóink** tegnap a sétátra men-
tek, s ott Popini Nándor alparancsnok vezénylete
mellett rohamlépésekben gyakorolták magukat.

— **Kitüntetett hazai művészet.** Vas-
tag György festő, városunk lakója, ki képeit
rendesen az osztrák műgyelet kiállításaira Bécsbe
szokta küldeni, közelebről azon kiállításban ré-
szesült, hogy a bécsi körökben kiváló műtésznek
ismert Vacanó M. E. a Tagespresse jan. 8-ki szá-
mában, az említett műgyelet idei januári kiállítását
megbeszélve, a kiállított képek között Vastagnak
„Czigány lányját“ a kiállítás győzvények nevezi.
Czigány család delé ama váromok egyike között,
melyek Erdély magasra felnyúló hegyormain oly
gyakran találhatók. A pihenőkét zenével ünneplik
meg. A fiatal deli természetű, élénk czigány a cim-
balmot játsza, az öreg dadé a nyúlt vonóval a he-
gedüt kinozza s a kis purdó egész buzgalommal
fujja hozzá a klarinetot. Oly életélen festi e kép a
helyzetet, hogy az edes vad hangokat csaknem
hallani véljük, a mint deli nap által hevített légré-
tegen keresztül zajognak, versenyt futva a tarka
csillogó bogarakkal; a fiatal menyecske gondolatjai
ki tudja merre kalandoznak a hangászkar működé-
se közben; de azért megis fehér fogsorait előtün-

— **Tűzvész** tört ki f. hó 6-án Bécsben az
operaház közvetlen szomszédságában levő bazár-
ban, a kár mintegy 40,000 frtra rug. A borzasztó
tűz hét órán át dühöngött.

— **Milanóban** a napokban oly nagy kőd
uraikodott, hogy a közlekedés is csaknem egészen
megszűnt és számos baleset történt.

— **A nagy-enyedi fegyintézet** felosz-
latása, illetőleg a maria-nostrai fegyintézettel leendő
egybeolvasztása az 1873-ik évi államköltségvetés
összeállításának alkalmával elhatározott. Miután azon-
ban az 1873. évi költségvetésnek a törvényhozás
által való elfogadása az 1872. év folytán ténynyé
nem vált s a nevezett fegyintézetről a főlösztetés
igényelt költségekre a rendkívüli szükségletből fel-
vett 4000 frton kívül az 1873. évrő gondoskodva
ninos, az igazságügyminiszter kénytelen volt a n-
egyedi női fegyintézetet a törvényhozás utólagos
jóváhagyása reményében meg az 1872. év végén
főlösztelni, illetőleg a maria-nostrai fegyintézetbe
beolvasztani. Ezen intézet megszüntetése az államra
12,491 frtnyi megtakarítást tesz lehetővé. A fől-
osztalot fegyintézetéről alkalmazva volt tisztviselő-
ről is mélt nyomas gondoskodva van.

— **Művészi rövid hírek.** Carrina An-
na k. a., ki a pesti nemzeti színház, később a bé-
csi udvari dalszínház tagja volt s ki a mult ősz-
szel a milanoi Teatro dal Vermehez volt szer-
ződtetve, jelenleg Livornóban De Baccischi-Carina
név alatt mint prinadonna assoluta a Teator
Avovalortiban diadalt diadalra ül. Az olasz lapok
azt írják róla, hogy már régóta nem hallatta magát
az olaszinpadokon oly kitünő enekesnő. E hirt csak
azért közöljük, mikép újolag egy példáját hozzuk
fel annak, hogy mennyire megbecsült a külföldön
azokat, kiket mi itthon nem becsülünk eléggé.

— **Eltűnt pénztár.** Az olmtzi N. Z.
minden további hozzátétel nélkül a következő hirt
közli: E napokban az olmtzi pályá udvaron egy a
központi vasut tulajdonit képező 4 máz s ás pénz-
tár tűnt el, melyben 18,000 frt volt.

— **Egyszerre három gyermeke** szü-
tetett e hó 6-án egy fia al asszonynek Tarnopol-
ban. Mindhárom gyermek fia volt: az utóljára szü-
letett a három után nemsokára meghalt, a többi
kettő tökéletesen egészséges. Az anya is jobban
van már, miután két napig élet és halál közt le-
begelt.

— **A világiállítási költségek** fede-
zésére a román kamra véglegesen 166,000 frankot
szavazott meg.

— **„Az ál kétféle csalóanyag“** czi-
mü parodiát adnak közelebről elő a bécsi jözsef-
városi színházban.

— **Tárgy rémregényekhez.** Ameriká-
ból következő történetek írják: Doverben, Dela-
ware államban West tanár gyakori kísérleteket tett
valami gázzal, melyről azt hitte, hogy az aszkórt
gyógyítja. De az 5-én borzasztó robbanást hallot-
tak a laboratoriumban, s midőn a füst elvonult, egy
köz és láb nélküli hullát találtak a vegyterem pad-
lóján, magán a testen sem volt semmi bőr. Itt —
amott láttak ruhadarabokat is és a tanár szerencsét-
len neje ezekről férjére vélt ismerni. Tüzetesebb
vizsgálat után észrevették, hogy a kezök és lábak
élves késsel vágattak le a test törzséről, a bőr le van
húzva; gyanu támadt, melyet az is erősített, hogy a
tanár életét nemrég 25,000 dollárig biztosította.
A gyanu azonnal egy négerre esett, kit a tanár csak
keves nappal a robbanás előtt vett szolálatba, ez
el volt tűnve. Azonnal intézkedtek a tanár állító-
lagos gyilkosa elfogatására nézve, és el is fogták
— a tanárt, ki a néger megöltte, bőrét lehuzta, a
hullát saját ruhába öltöztette s így a levegőbe rob-
bantotta. A tanár azt állítja, hogy önvédelemből
tette ezt, mert a szolgáló meg akarta rabolni. Midőn
megkérdezték, hogy miért csonkította úgy meg a
holttestet, azt felelte: „Nem volt még soha holt
néger a kezetek közt s így nem tudtók, hogy mit
tettek volna ily körülmények között.“ Általában
azt hiszik, hogy a tanár kísérleteket tett a gázzal
a négeren.

— **A „Romeo és Julia“** féle dráma
tárgyat eddig tizenkét zeneszerző dolgozta föl
operának.

— **Oroszországi jég.** A bécsiek jelen-
leg, minthogy a Stiriából szállított jég igen gyenge,
a gyári pedig igen költséges, Oroszországból hozat-
nak jéget, természetesen nagy árákon.

— **Nilsson k. a.** Pétervárról „Ophelia“
szerepében bucsózott el, a lelkesülés iránta csak-
nem a végletekig ment.

— **Munkáshány** Bécsben. A közbizton-
sági és pénzügyörök, sőt még a napszámások
sincsének elegendő s ámmal, s minden hivatal, in-
tézet s nyiló e bajt; a jó dijak mellett is alig kap-
hatni megfelelő munkás erőit. Az illető intézetek
minden erejüket megfeszítik, hogy a világiállításra
elegendő számú hordárokat, napszámásokat szerez-
zenek.

— **A cholérától félt.** Kassán egy férfi
a cholérától féltelmében a Hernádba akart ugrani.
Azonban egy arra menő gyáros észrevette az ön-
gyilkos szándékát, s a megremült embert ismét visz-
sza helyezte azon állapotba, hogy továbbra is fél-
hessen a járványtól.

— **Mathusalemiada.** Közelebb Siro-
kán (Sáros megye) egy 109 éves zsidó, Csókában

pedig m. hó 30-án egy 110 éves magyar földész
halt el; mindketten egészségesek voltak utolsó
pillanatukig.

— **A régi jó idők.** A „Niderrheinische
Blätter“ írja: A hintersbachi apátság archívumában
egy számadási könyvet találtak, melyben az van
feljegyezve, hogy 1453-ban roppant drágaság volt,
mivel a kővér ökör ára három s fél forintra, a te-
héné két frtra, a borjúé egy harmad frtra hágott.

— **Szivárvány januárban.** Márama-
rosszigeten f. hó 2-án 3/4 8 órákor reggel gyönyör-
ű szivárványt láttak.

— **Bazaine tábornagy.** A strassburgi
„Industriel Alsacien“ hiteles családi iratokra s
egyéb nyomós bizonyítékokra támaszkodva, írja,
hogy Bazaine-nek eredeti családi neve Regnier.
Fiatal éveiben minduntalan megszőkött az atyai
háztól, koszált erre-amarra, s végre 14 éves korá-
ban tagja lett egy német költőtanácsos társulatnak;
itt négy évig maradt, ekkor néhány német szöke-
vénynyel szövetkezve, beállott az idegen leglőba.
bátorsága által csakhamar kitűnt és mind főlebb-
több emelkedett, de rendszeren csak a csatatéren.
Kalandoros ifjú korában sok nevet vett fel; a kö-
ltőtanácsos társulatnál Baxno nevezte magát, miből
később Bazaine lett. Regnier Saargemundében szü-
letett; még egy nővére is él, kiről azonban egé-
szsen megfeledkezett, mióta magasabb polczra
jutott.

Nemzeti színház.

Szombaton jan. 11. „Tündérújjak“
színmű 5 felvonásban, írták Scribó és Legouve,
Boór Emma (Helen) jól beletalálta marizt szep-
ropéba, kitűnően színezett. Halmi (Krobian
Rikard) szépen alakított, azonban a daodás sem-
mikép sem akart sikerülni. Kovács Gyula
mint Tristán elismerést érdemel. Ma Fodorné
(Mennville marquisné) is több gondot fordított sze-
repére, a sikerből neki is jutott egy csekély rész.
Eichner Anna (Bertha) kedves jelenség volt
ma is. Szentgyörgyi (László) Krasznai
(Pennyar hercege) sok igyekezetet tanusítottak.
Közönség szép számmal.

Vasárnap, jan. 12-én: „A nagyapó“
eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Szigligeti.
Szentgyörgyi, az öreg Peterdi apóban ismét
egy életből vett gyermek és jószívű öreget ál-
lított előnk, alakításában kerülve a túlzást, melyre
pedig elég alkalma lett volna. Medgyaszai I.
(Zsuzsi) és Dékány R. (Rafalea), mint mindig,
ugy most is csinosak voltak és magyar népdalain-
kat kifosztalanul énekeltek, mire a közönség nem
is késett őket tapsokkal elhalmozni. Nem mond-
haljuk ezt Berényiről, kinek Gyula szerepe
sehogysom sikerült, először: mert hangja sem
olyan milyennel egy népsz. énekesnek birnia kell;
másodszor, mert szápadai otthoniaságának oke-
kely volta nem képesíti főszerzők szerencsés sze-
mélyesítésére. Nepről napra jobban érezzük egy
jó népsz. énekesnek a hiányát. Szilágyi (Jan-
csi, mendikans) jó „tigris“ volt Gyula urf. aak: a
karzat nagy öröme a dezsából orig nalis módra
iszogált. Krasznai az Esztárfőle szerepekben
mindig otthon szokott lenni. Mátrai (Uasi Phi-
lipovicsné (Bajinó) kisdíd szerepeikben
mozgallák helyőket. Némethi Giza (Julie) tul-
zását a maszkirozásban, a tulbohózatost nem hagy-
hatjuk megrovás nélkül. A kar működését illetőlg
az a megjegyzésünk hogy máskor az őszhang-
zatra több figyelmet kérünk fordítani. Az elő-
adás különben meglehetősen folyt le. Közönség
nagyszámmal.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 11-ről. 1873 5% metaliques 66.55
nemzeti kölesön 70.85. 1860-diki államköl-
csön 102.25. Bankrészvénnyek 980. Hitelrészvé-
nyek 314.50. London 108.85. Ezüst 106.65
Cs. kir. arany — 20 frankos arany 867 1/5.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79
— Temesi 78. — Erdélyi 77. — Horv. Szlavon
—

Felelős szerkesztő Sándor János.

Nyiltér.

— A lottó játszó közönségnek.
— Az új év szerencsével kezdődött.
Nagy-Szebenben január 8-ikán kihuzott
számok: 39. 11. 52. 50. 36. több ámbot, so-
lot és ternót hozott.

— Jövő húzás Január 22.
A szebeni, temesvári, budai, bécsi és brünni
lottó húzásokról, melyek nállam öszpontosítva lesz-
nek a mult évben megjelent számok és a jelen évi
húzási napok sorozata nyomtatásban kaphatók, ára
10 kr.

— Mindennemű sorsjegyekről részlet
ivek.

— Mindennemű sorsjegyek kihuzott
számai megtekinthetők

Borza
m. k. lottó irodájában.

